

Aga tema valitsus ei festa ülmasi lauemine, kui aga ühe aasta. On see aeg mööda läinud, siis saab tunningas suunitud, trooni peast maha astuma, tema ümbert wäetakse tunningsitud ehted õra ja halvad riided pannalisse tema selga. Bahid viivad teda mere ääre ja sunnivad seal laeva peale astuma, mis teda ühe teise saarele viib, mis loodusest paljas ja jäle, kole ja sigimata kui lõrb. Seal peab tema, selle läätu mõne pääva eest tuhanded tuliisivid ja miibimata täitisivid, viletihat elu elama, ilma seltsita ja abiha. Rahvas aga, kes wanasti tunningast lahti soanud, ruttab öisates uue waastu, et teda aasta pärast uusjama trooni pealt äratõugata, kui teistega enne sündis. See, minu armuline tunningas, on selle saare seadus, mis üleski inimene muuta ei või. See on lõwa muutmata loodud saatus.

„Kas minu eestkäijatele,” küsib tunningas, „on nende tullevane elu fa nõnda ettekuulutatud, kui praegu mulle?” „Ei ühegi eest ole see varjule peetud, mis teda ootab,” vastas minister. „Aga neil oli vähe jalgust ja tahtmist, oma filmi, mis trooni au ja ilu pimedaks teinud, turva tulleva aja peale põõrata. Suure lusti ja rõõmuga ei pannud nemad tähelegi, et nende õnne aasta lärmeste mööda läheb ja neil ei tulnud meelegi, endid turva tulleva aja waastu ettevalmistada, mis nende õnnele ähvardas otta teha. Nende õnne aasta oli lärmem mööda minema, kui nemad arvajivad ja õnnetu lahtisaamise pääv ilmus, ilma et ne-

mad tullevase elu heals midagi oleksivad teinud. Suure abastusega pidivad nemad tühjale saarele minema, kus õnnetus neid oma raudse lättega piigistab.”

Need ministri sõnad täitisivad tunninga südant lartslu murega; ta mõtles rahutuma meesega selle peale, et juba veikene jogu tema lassi aastast oli mööda läinud, ilma et tema midagi turva tulleva aja heals oleks võinud teha. Ta mõttis nüüd kindlat nõu, seda aega, mis veel ees oli, nii heaste kui üial võimalik tulleva elu kajults pruufida. „Tark mees,” ütles ta ministriile, „sina oled mulle surje asju etteluulutamid, ei leegi muu kui aga sina võid mulle seda öpetust anda, kuda mina tulleva häädoihu eest võin ärapögeneda.”

„Teie tulite,” väetas minister, „kui waene santi meie saarele, kelles midagi ei olnud, mis ta maiks varanduseks oleks võinud nimetada. Teadke nüüd fa, et teie siit peate just nõnda ärominemo, kuda teie olete tulnud, kui waene laewarilnik. Teile jääb aga ülo ainusene tee ille, see on: ähvardawat häädoihu palja saare peal ärapõörata. Teie peate tulbid töömehed senna saatma, kus seal suured varanduse majad ülesehitavad ja lõigega, mis inimesel tarvis on, aeglaste täidavad. Kõik need tööd peavad viibimata ettevõetud saama. Nag ruttab, viimne pääro jõuab lätt ja üleski tund, mis mööda läinud, ei tule enam taqasi. Mõelge aga selle peale, et teie tullev eluloht just nõnda hea eht